

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.II.335/2010/5.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2010. június 17. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az embercsempészség büntette és más bűncselekmények miatt az I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Berettyóújfalui Városi Bíróság 2.B.352/2008/99. számú ítéletét és a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 18.Bf.315/2009/18. számú ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében megváltoztatja. Az I. rendű terheltet az ellene 2 rendbeli, bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás előkészülete vétségének (Btk. 274.§ (2) bekezdés b) pontja) vádja alól felmenti.

Egyebekben a Berettyóújfalui Városi Bíróság 2.B.352/2008/99. számú ítéletét és a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 18.Bf.315/2009/18. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálat során felmerült 7500 (hétezer-ötszáz) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s :

A Berettyóújfalui Városi Bíróság a 2009. február 18. napján meghozott 2.B.352/2008/99. számú ítéletével az I. rendű terhelt bűnösségét 1 rendbeli társtettesként, vagyoni haszonszerzés végett, az államhatár átlépéséhez több személynek segítséget nyújtva, bűnszervezetben elkövetett embercsempészség büntetében (Btk. 218. § (1) bekezdés b) pontja, (2) bekezdés a) és b) pontja), 2 rendbeli bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás előkészületének

vétségében (Btk. 274. § (2) bekezdés) és 1 rendbeli bűnsegédként elkövetett magánokirat-hamisítás előkészületének vétségében (Btk. 276. §) állapította meg. Ezért őt, mint visszaesőt - halmazati büntetésül - 4 év 6 hónapi fegyházbüntetésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható. A bíróság rendelkezett a járulékos kérdésekről.

(A bíróság döntött a felülvizsgálati indítvánnyal nem érintett II., III., IV. és V. rendű terheltek büntetőjogi felelősségéről is).

Az elsőfokú bíróság ítéletnek - a másodfokú bíróság által kiegészített - tényállásának lényege szerint:

Az I. rendű terhelt és négy társának tevékenysége egy román-magyar nemzetközi bűnszervezet működéséhez kapcsolódott, amelynek célja moldáv állampolgárságú migránsok Romániából - Magyarországon keresztül - Nyugat-Európába történő illegális eljuttatása volt. A magyar hálózatot egy Németországban tartózkodó, - az eljárás során fel nem deríthető - személy vezette, aki a bűnszervezet román tagjainak tevékenységét irányító személlyel és az V. rendű terhelttel tartotta a kapcsolatot.

A IV. és V. rendű terheltek a bűnszervezet román tagjainak tevékenységét irányító személytől arra kaptak megbízást, hogy a Moldáviából Romániába érkező moldáv migránsok Olaszországba juttatása érdekében szervezzenek be szállítókát. A moldávok az illegális külföldre juttatásért fejenként 1500-4000 eurót fizettek.

Az I. rendű terheltet - a korábban vele együtt katonáskodó, illetve a BV intézetben zárkatársa volt - a IV. rendű terhelt szervezte be. Az I. rendű terhelt pedig a III. rendű terheltet kérte fel arra, - aki a szomszédjában lakó II. rendű terheltet is bevonta - hogy gépjárművezetőként vegyen részt a szállításban. Az I. rendű terhelt azt is közölte a III. rendű terhelttel, hogy az embereket egy bérelt gépkocsival kell Romániából illegálisan átszállítani, és Olaszországba továbbítani.

A későbbiekben csak az egymást ismerő személyek találkoztak a kapcsolattartás érdekében: a IV. rendű terhelt az V. rendű és az I. rendű terhelttel, míg ez utóbbi a II. és III. rendű terheltekkel tartotta a kapcsolatot.

Az ügylet sikeressége esetén - megállapodásuknak megfelelően - az I. rendű és a II. rendű terhelt fejenként 150 000 forintban részesültek volna, míg a II. rendű terheltet a kapott összegből fizette volna ki a III. rendű terhelt. A szállításhoz szükséges járművet az V. rendű terhelt álnéven bérelte ki, a nemzetközi áru fuvarozói igazolvánnyal rendelkező sofőrök jelentkezése érdekében feladott fiktív hirdetésre - az I. rendű terhelt utasításainak megfelelően - a III. rendű terhelt jelentkezett. Az I. rendű terhelt a gépkocsi kölcsönzésére, a kaucióra, tankolásra és egyéb kiadásokra 200.000 forint körüli összeget -, amelyet ő a

IV. rendű terhelttől vett át - továbbá hamis munkáltatói szerződéseket adott át a III. rendű terheltnak. A III. rendű terhelte saját nevére kikölcsönözött zárt rakterű gépkocsival a magyar-román határra indult. Útközben telefonon az I. rendű terhelte a IV. rendű terhelttel tartott a kapcsolatot, míg az, hogy a IV. rendű terhelte az V. rendű terhelttel egyeztetett volna - kétséget kizáróan nem volt megállapítható.

A bűnszervezet román tagjainak tevékenységét irányító személy utasítására a már hetek óta Romániában tartózkodó 19 moldáv migráns személyt egy panzióban helyezték el. Innen kellett az irányító személy magyar állampolgárságú embereinek elszállítani őket. Ennek érdekében a IV. és az V. rendű terheltek személygépkocsival a román határ felé indultak, az I., II. és III. rendű terheltek pedig a határátkelőhöz utaztak. A szállításra szánt járművön olyan átalakítást végeztek, amely azt a látszatot keltette, hogy a kocsi egy rendszeresen fuvarozó cég járműve, a plomba elhelyezése érdekében pedig a gépkocsit négy helyen megfúrták. A gépkocsit indító kulccsal együtt nyitott állapotban a panzió előtt hagyták, amelyet egy ismeretlen személy vezetett a beszállítás helyszínéig. A panzióból a közeli határba szállított, összesen 14 moldáv állampolgárt a jármű rakterében elhelyezték, és azt plombával lezárták. Ez alatt az I. rendű terhelte a IV. rendű terhelttel, ez utóbbi az V. rendű terhelttel, ő pedig a Németországban tartózkodó irányító személlyel folyamatos kapcsolatot tartott. A panzió előtt az V. rendű terhelte saját gépkocsijával távozott, őt követte a III. rendű terhelte által vezetett és a járműben utasként tartózkodó II. rendű terhelte, valamint a rakterben 14 személyt szállító jármű, míg az I. rendű terhelte a IV. rendű terhelte gépkocsiján hagyta el a helyszínt. A III. rendű terhelte az indulás előtt az I. rendű terhelttől vette át egy kék mappában a hamis nemzetközi és belföldi áru fuvarozói igazolványokat, továbbá azt a nemzetközi fuvarlevelet, amely szerint mobiltelefonokat szállítanak (elsőfokú ítélet 14. oldal második bekezdés).

A román hatóságok értesítése alapján a határátkelőhelyen végzett ellenőrzés során a migránsokat szállító járművet feltartóztatták. Az egyik személynél 8 olyan román személyi igazolványt találtak, amelyek a járműben utazó moldáv állampolgárok fényképét, de más ismeretlen román személyek adatait tartalmazta. A határátlépésekor a III. rendű terhelte a valótlán tartalmú nemzetközi fuvarlevelet átadta az ellenőrzést végző személynek, a hamis nemzetközi és belföldi áru fuvarozói igazolványokat magánál tartotta (elsőfokú ítélet 14. oldal negyedik bekezdés).

A panzióban hátrahagyott 5 moldáv személyt akkor fogták el, amikor őket román állampolgárok illegálisan megpróbálták a határon áthozni. Romániában a bűnszervezet tagjai közül 40 személyt állítottak elő, közülük 25 fő előzetes letartóztatását rendelték el.

Az elsőfokú bíróság e tényállás alapján az I. rendű terhelt bűnösségét 1 rendbeli a Btk. 218. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott, de a (2) bekezdés a) és b) pontjai szerint minősülő és büntetendő bünszervezetben, vagyoni haszonszerzés végett, az államhatár átlépéséhez több személynek segítséget nyújtva elkövetett embercsempészség büntetében, továbbá 2 rendbeli a Btk. 21. § (2) bekezdésére figyelemmel, mint bűnsegédet mondta ki bűnösnek a Btk. 274. § (2) bekezdésében meghatározott és aszerint büntetendő közokirat-hamisítás előkészületének vétségében, valamint 1 rendbeli a Btk. 276. §-ában meghatározott magánokirat-hamisítás vétségében.

A cselekménnyel kapcsolatos jogi indokolásában a bíróság - a Legfelsőbb Bíróság 4/2005. számú Büntető Jogegységi határozatának 4. pontjában és a Btk. 137. § 8) pontjában írtakra figyelemmel - kifejtette, hogy az I. rendű terhelt - és társai is - egy ténylegesen működő bünszervezethez kapcsolódva, illetve annak keretei között követték el a bűncselekményt. A végrehajtás körülményeiből, mások megelőző vagy további láncolatos tevékenységét feltételező jellegéből, a szükségszerűen, ezért előre láthatóan bekövetkező eseményekből az összehangolt működés is megállapítható. A bűncselekménybe további személyeket is beszerző, a bünszervezeten belüli hierarchiában magasabb szinten tevékenykedő elkövetőkkel is kapcsolatot tartó az I. rendű terhelt - miként a IV. és az V. rendű terheltek is - tudomással bírt arról, hogy a terhükre rótt bűncselekmény több személy összehangolt magatartásán alapul (elsőfokú ítélet 47. oldal).

A másodfokon eljáró Hajdú-Bihar Megyei Bíróság a 2009. december 2. napján nyilvános ülésen meghozott 18.Bf.315/2009/18. számú ítéletével az I. rendű terhelt tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta azzal, hogy az embercsempészség büntettként értékelt cselekmény megnevezését helyesbítette (Btk. 218. § (1) bekezdés b) pont, a (2) bekezdés a), b) pont) és a büntetést, mint bünszervezetben elkövetővel szemben tekintette kiszabottnak.

A jogerős ügydöntő határozat ellen a az I. rendű terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt, amelyben elsődlegesen az eljárás megszüntetését, másodlagosan az első- és másodfokú határozatok hatályon kívül helyezését és új eljárás lefolytatásának elrendelését, végül a kiszabott büntetés enyhítését indítványozta.

A felülvizsgálatra okot adó, abszolút hatályú eljárási szabálysértésként hivatkozott arra, hogy az elsőfokon eljáró helyi bíróság a Be. 16. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott eljárási szabályt megsértve, hatáskör hiányában, a megyei bíróság hatáskörébe tartozó ügyben járt el (Be. 373. § (1) bekezdés II. c) pontja).

Ehhez kapcsolódóan vitatta az eljáró ügyészség hatáskörét és a vád törvényességét is (Be. 373. § (1) bekezdés c) pontja). A felülvizsgálati indítvány jogi érvei szerint a terhére megállapított bűncselekmény 1 évtől 5 évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett. A halmazatra figyelemmel a büntetési tétel a felével emelkedik, e felemelt büntetési tételt kell a Btk. 98. § (1) bekezdésének megfelelően a kétszeresére emelni, így a büntetési tétel felső határa 15 év.

Mindemellett állította, hogy az embercsempészes büntettét nem követte/követhette el, mert nem tudott a migránsok továbbmaradási szándékáról, miként arról sem, hogy a jogellenesen belföldön tartózkodó migráns személyek tovább kívánnak utazni. Az államhatár jogellenes kifelé történő átlépéséhez pedig - nem nyújtott segítséget. Az eljáró bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével minősítette embercsempészes büntettének a terhére rótt cselekményt. A helyes minősítés jogellenes belföldi tartózkodás elősegítése (Btk. 214/A. §.). A törvénysértő minősítés törvénysértően súlyos büntetés kiszabását eredményezte (Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja). Mindezekre figyelemmel a megtámadott határozatok tanácsulésen történő hatályon kívül helyezését, az indítvány elbírálásáig a határozat végrehajtásának felfüggesztését, illetve a büntetés félbeszakítását és védő kirendelését, valamint költségmentesség engedélyezését is kérte.

A Legfőbb Ügyészség BF.1262/2010. számú írásbeli nyilatkozatában - és képviselője a nyilvános ülésen - a felülvizsgálati indítványt részben a törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartva a sérelmezett határozatok hatályában tartását indítványozta. Az indítványnak a hatáskör hiányával összefüggő hivatkozását tévesnek ítélte. Rámutatott, hogy a jogerős ítéletben megállapított tényállás támadása tilalmának megsértésével hivatkozik az I. rendű terhelt indítványában arra, hogy nem tudott a migránsok továbbmaradási szándékáról, illetőleg nem vett részt az embercsempészségben. Az eljáró bíróságok nem sértettek anyagi jogszabályt az I. rendű terhelt cselekményének minősítésekor és a kiszabott büntetés is törvényes.

Az I. rendű terhelt védője a nyilvános ülésen a felülvizsgálati indítványt fenntartotta. Kifejtette, hogy önmagában a többes részvételből nem következik a bűnszervezethez megkívánt szervezettség, és minden kétséget kizáróan nem bizonyított, hogy a román és a magyar elkövetői kör összekapcsolódott. Az I. rendű terhelt felszólalásában arra hivatkozott, hogy a bíróság a nyomozati anyagot minden kritika nélkül elfogadta és megalapozatlan következtetésre jutott. Vitatta a bűnösségét. Az írásbelivel egyezően fenntartott indítványát az alapeljárásban kirendelt védője mulasztásainak sérelmezésével egészítette ki.

Az I. rendű terhelt cselekményével összefüggésben a felülvizsgálati indítványban hivatkozott, a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában írt eljárási törvénysértésre hivatkozást a Legfelsőbb Bíróság alaptalannak találta.

A másodfokú bíróság hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a bíróság hatáskörét túllépte (Be. 373.§ (1) bekezdés II. c) pont). A Be. 16. §-ának (1) bekezdés a) pontja szerint a megyei bíróság hatáskörébe tartoznak azok a bűncselekmények, amelyekre a törvény 15 évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabását is lehetővé teszi. E rendelkezés szempontjából a Btk. különös része szerinti büntetési tétellel fenyegetettség az irányadó, az egyéb büntetéskiszabási körülményektől (halmazati büntetés, többszörös visszaesés, bűnszervezetben való elkövetés) függetlenül. Ebből következően az eljárt bíróságok a büntetőeljárási törvény hatásköri szabályait nem szegték meg.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítványt vizsgálva megállapította, hogy a tényállással, a bírói bizonyítással összefüggő kifogások a sérelmezett határozat érdemi felülvizsgálatát nem alapozzák meg, az a törvényben kizárt.

A Be. 423. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ítéletben megállapított tényállás az irányadó, ami a felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható. Ebből következően a tényállás megállapításánál elfogadott bizonyítékok és azok mérlegelése nem vitatható. Ezért az előzőekben idézett szigorú törvényi szabályozás nem teszi lehetővé az ítéleti tényállás vélt vagy valós megalapozatlanságát támadó, a tényállás alapjául elfogadott bizonyítékok értékelését kifogásoló felülvizsgálati indítvány alapján a jogerős határozat felülvizsgálatát.

A felülvizsgálati eljárásban kötelezően irányadó tényállásában a bíróság rögzítette, hogy a terhelték - legalább három személy - egy olyan összehangoltan működő csoportban tevékenykedtek, amelynek célja vagyoni haszonszerzés végett külföldi személyek meg nem engedett módon az államhatáron való átjuttatása volt, és a román magyar nemzetközi bűnszervezet működéséhez kapcsolódott. Az I. rendű terheltnek a tényállásban részletezett magatartásából arra vonható következtetés, hogy tisztában volt azzal, hogy egy összehangoltan működő csoport teszi lehetővé külföldi állampolgárok illegális átsegítését az ország határán. A III. rendű terhelttel ő közölte, hogy az embereket egy bérelt gépkocsival kell Romániából illegálisan átszállítani és Olaszországba továbbítani. Az ő utasításának megfelelően jelentkezett a fiktív újsághirdetésre a III. rendű terhelt, amikor nemzetközi árufuvarozói igazolvánnyal rendelkező gépkocsivezetők jelentkezését kérték. Végül az I. rendű terhelttől vette át egy mappában a hamis nemzetközi és belföldi

áru fuvarozói igazolványokat és a mobiltelefonok szállítását igazoló nemzetközi fuvarlevelet is.

Ezért az I. rendű terheltnek a tudattartalmára vont következtetés téves voltára hivatkozás valójában az irányadó tényállás támadását jelenti.

A Legfelsőbb Bíróság a 4/2005. büntető jogegységi határozata mellett több eseti döntésében (EBH. 2005/1288., EBH.2006/1385.) kifejtette, hogy a bűnszervezetben elkövetés az embercsempészség esetében is megállapítható azzal szemben, aki eseti jelleggel, akár egyetlen cselekményt valósít meg. Az irányadó tényállás szerint az I. rendű terhelt a vele közvetlenül kapcsolatban álló elkövetők szerepét ismerve, nem elszigetelten valósította meg a bűncselekményt. Tudata a konkrét bűncselekmény tényállásszerűségén túlmenően átfogta a bűnszervezet Btk. 137. § 8.) pontjában meghatározott fogalmi ismérveket. A bűnszervezet léte megállapítható akkor is, ha - a hosszabb időre szervezett és összehangoltan működő - legalább három főből álló csoport - beleértve a büntetendő előkészületet és a kísérletet is - még egyetlen cselekményt sem követett el, de több, a törvényben meghatározott súlyú bűncselekmény elkövetése a célja (BH.2008.139.).

Az ügyben eljáró bíróság a bűnszervezet meglétére helytállóan következtetett, és annak a törvényben meghatározott következményeit az I. rendű terhelt tekintetében is helyesen alkalmazta.

A Btk. 18. § (1) bekezdése szerint, ha a törvény külön rendeli, előkészület miatt büntetendő, aki a bűncselekmény elkövetése céljából az ehhez szükséges, vagy ezt könnyítő feltételeket biztosítja, az elkövetésre felhív, ajánlkozik, vállalkozik vagy a közös elkövetésben megállapodik. A Btk. 274. § (2) bekezdése a közokirat-hamisítás (1) bekezdés a.) vagy b) pontjában meghatározott közokirat-hamisításra irányuló előkészületet büntetni rendeli. A közokirat-hamisítás (1) bekezdés a) és b) pontjaiban meghatározott elkövetési magatartása a hamis közokirat készítése, közokirat tartalmának meghamisítása, a hamis vagy hamisított, illetőleg más nevére szóló valódi közokirat felhasználása.

A felülvizsgálat során irányadó tényállás szerint az I. rendű terhelt egy mappában az elindulást megelőzően átadta a III. rendű terheltnek a hamis nemzetközi és belföldi áru fuvarozói igazolványokat, illetve azokat megmutatta neki. A III. rendű terhelt a határátlépéskor ezeket magánál tartotta.

Az ítéleti tényállás arra nézve nem tartalmaz adatot, hogy az áru fuvarozói igazolványok készítésében, tartalmának meghamisításában az I. rendű terhelt bármilyen formában részt vett volna. A hamis közokiratokat a III. rendű terhelt sem használta

fel, hanem csupán magánál tartotta, ezáltal a 2 rendbeli közokirat-hamisítás előkészületének vétségét valósította meg.

A tettesnek az alapcselekményét legalább a kísérleti szakaszba kell eljuttatnia ahhoz, hogy a részes (felbujtó, bűnsegéd) büntetőjogi felelősségre vonására sor kerülhessen.

Mindezekre figyelemmel az I. rendű terhelt bűnösségének megállapítása a bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás előkészületének vétségében a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével történt.

A Legfelsőbb Bíróság ezért a Be. 427. § (1) bekezdés a) pontja alapján a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot megváltoztatta, és az I. rendű terheltet a Btk. 276. § (2) bekezdésébe ütköző bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás előkészületének vétsége miatt ellene emelt vád alól - a Be.6. § (3) bekezdés a) pontjának 1. fordulatára figyelemmel a Be. 331. §-ának (1) bekezdése alapján - felmentette.

A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja szerinti felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak.

A terhelttel szemben jogerősen - halmazati büntetésként - kiszabott 4 év 6 hónapi fegyházbüntetés a terhére megállapított súlyosabb megítélésű bűncselekmények miatt, a felmentő rendelkezés ellenére sem törvénysértően súlyos.

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság egyebekben a megtámadott határozatot a Be. 426. § alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálat során felmerült bűnügyi költség viseléséről szóló rendelkezés a Be. 429. § (1) bekezdésén alapul.

A Legfelsőbb Bíróság határozata ellen a Be. 3. § (4) bekezdése szerint a fellebbezés, a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja alapján a felülvizsgálat kizárt. Minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul (Be. 418. § (3) bekezdés). Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Legfelsőbb Bíróság a Be. 421. § (3) bekezdése alapján mellőzheti.

Budapest, 2010. június 17.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Csere Katalin s.k.
előadó bíró, Dr. Molnár Gábor s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

bírósági ügyintéző
Kné